

Περιεχόμενα

Πρόλογος	
Δημήτρης Καργιώτης	11
Πρόλογος	13
Εισαγωγή	15
I Από την ίδρυση του νεοελληνικού βασιλείου έως το τέλος του Ελληνικού Μεσοπολέμου 1830-1940	57
Η νεοελληνική διερευνητική ματιά στη Βαλκανική: από το 1830 μέχρι τους Βαλκανικούς Πολέμους	59
Αλέξανδρος Ρίζος Ραγκαβής: μια ρομαντική απεικόνιση της Αυθεντικής Αυλής του Βουκουρεστίου των αρχών του 19ου αιώνα	61
Ο Τυχοδιώκτης του Μιχαήλ Χουρμούζη: μια σπάνια λογοτεχνική εικόνα του Βούλγαρου Άλλου	65
Όψεις του Μαυροβουνίου στη νεοελληνική κουλτούρα: ηρωισμός, ρομαντισμός και η σχέση με τη Δύση. Τα τεκμήρια των Γεωργίου Τερτσέτη και Γεωργίου Μαρτινέλλη	68
Ένας 'Βούλγαρος Φιλέλλην': Ο Αρματωλός του Σταυρίδη-Prlicev	75
Ο νεοελληνικός περιηγητισμός και οι ελληνικές κοινωνικοπολιτικές μελέτες της Βαλκανικής κατά το γύρισμα του 20ού αιώνα	80
Εθνικός λόγος και Βαλκάνια: οι Βαλκανικοί Πόλεμοι και η περίοδος του ελληνικού Μεσοπολέμου	95
Μεσαιωνικοί, βυζαντινοί και εθνικοί θρύλοι: η προβολή τους στη σύγχρονη εποχή στο έργο της Πηνελόπης Δέλτα	96
Κωστής Παλαμάς: η ενότητα του ελληνικού έθνους, η χρήση της ιστορίας και οι μεταβολές της εικόνας του Βαλκάνιου Άλλου	104
Ο ιδιάζων εθνικισμός του Ίωνος Δραγούμη, το 'Ανατολικό Ιδανικό', η αποστασιοποίηση από τη Δύση και ο κομβικός ρόλος του ελληνικού πολιτισμού	109
II Ο βαλκανικός υπαρκτός σοσιαλισμός και τα μετα-κομμουνιστικά Βαλκάνια 1944-2018	117
Ο βαλκανικός υπαρκτός σοσιαλισμός: ο ελληνικός ιδεολογικοπολιτικός λόγος για τα Βαλκάνια και το δυϊστικό πρίσμα θέασής τους	119

Οι βαλκανικές Λαϊκές Δημοκρατίες, η καπιταλιστική Δύση και ο ελληνικός χώρος: οι ταξιδιωτικές εντυπώσεις των Θέμου Κορνάρου και Κώστα Μπίρκα	120
Μαρία Ράλλη: μια ρομαντική θέαση αυθεντικών στοιχείων της βαλκανικής ταυτότητας στο πλαίσιο του υπαρκτού σοσιαλισμού	127
Τα σοσιαλιστικά Βαλκάνια, η σύγχρονη ελληνική πολιτική πραγματικότητα και ο δυτικός παράγοντας στα Ταξίδια του Γιώργου Θεοτοκά	130
Φίλιππας Γελαδόπουλος: η κατάλυση ενός διαχρονικού μοτίβου της νεοελληνικής κουλτούρας, μέσω της σοσιαλιστικής προόδου του βουλγαρικού κράτους	133
"Θαύμα του υπαρκτού σοσιαλισμού" ή "συνώνυμο του πριμιτιβισμού και της ανελευθερίας"; Η πρόσληψη της χοτζικής Αλβανίας στη νεοελληνική κουλτούρα	136
Έλλη Αλεξίου: η εμπειρία των Ελλήνων πολιτικών προσφύγων στις βαλκανικές σοσιαλιστικές χώρες	144
Τα μετα-κομμουνιστικά Βαλκάνια: η παγίωση μιας νέας ευρωπαϊκής περιφέρειας και η σύμπλευση Ελλάδας – Δύσης στο νεοελληνικό φαντασιακό	151
Οι βαλκανικοί εθνικοί μύθοι ως φυγή από τη ζοφερή πραγματικότητα στο έργο του Λεωνίδα Χατζηπροδρομίδα	152
Μεσαιωνικός σκοταδισμός, απομονωτισμός, διωγμοί και συνεχής παρακολούθηση: η Ρουμανία του Ceaușescu κατά τον Παύλο Δημητριάδη	157
Ένα κράμα "μιμητισμού της Δύσης" και "κατάλοιπων του υπαρκτού σοσιαλισμού": το κείμενο του Περικλή Μπούτου για την Κροατία Σάκης Τότλης και Γιώργος Χριστογιάννης: όψεις του βουλγαρικού υπαρκτού σοσιαλισμού. Οι ελληνικές φαντασιώσεις και ο διαχωριστικός παράγοντας μεταξύ Ελλάδας, Βαλκανίων και Δύσης	162
Ο βουλγαρικός υπαρκτός σοσιαλισμός στο έργο του Χρήστου Χαρτοματσίδα: η διάβρωση του συστήματος, η ελληνική προσφυγική κοινότητα και η 'μετα-κομμουνιστική νοσταλγία'	169
Το ελληνικό κράτος ως δυτικός, ισχυρός παράγων στο μυθιστόρημα Σχέδιο Balkan Tourist του Κώστα Μπούρη	173
Σταύρος Τζίμας: η έξαρση των κοινωνικών αντιθέσεων στη μεταχοτζική Αλβανία, η πτώση ενός σοσιαλιστικού παραδείσου και η "Ελλάδα της δεκαετίας του '60"	176

Ο αλβανικός πριμιτιβισμός, η χοτζική Αλβανία και η αναζήτηση μιας νέας αλβανικής εθνικής ταυτότητας: η μυθιστοριογραφία του Τηλέμαχου Κώτσια	180
Εικονοποιήσεις του Βαλκάνιου οικονομικού μετανάστη της δεκαετίας του 1990 στην ελληνική λογοτεχνική παραγωγή	187
Τα Βαλκάνια ως ενιαίος χώρος και η τοποθέτηση της Ελλάδας μέσα ή έξω από αυτόν: η μυθιστοριογραφία του Δημοσθένη Κούρτοβικ και του Δημήτρη Μαργαριτόπουλου	191
III Ένθετοι Αντεστραμμένοι Οριενταλισμοί: η σχέση Ελλάδας, Βαλκανίων και Δύσης στο νεοελληνικό φαντασιακό	197
Ο Οριενταλισμός ως δυτικό σύστημα γνώσης και επιβολής στην Ανατολή: οι επιδράσεις και οι κριτικές της μελέτης του Said στη σύγχρονη ακαδημαϊκή κοινότητα	199
Ο Βαλκανισμός της Maria Todorova: μια εφαρμογή του σαϊντικού μοντέλου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη ή ένα ανεξάρτητο φαινόμενο;	207
Ένθετοι ή Εμφιλοχωρούντες Οριενταλισμοί: η αναγωγή της οριενταλιστικής λογικής στο ενδοευρωπαϊκό πλαίσιο	214
Η ελληνική πορεία προς τη Δύση, οι παρεκκλίσεις από αυτή και ο "ανατολικός" χώρος των Βαλκανίων	218
Ένθετοι Αντεστραμμένοι Οριενταλισμοί	225
Ένα "υπερβολικό σύμπλεγμα ανωτερότητας" και οι παράγοντες διαμόρφωσής του	231
Τα "Βαλκάνια" στη νεοελληνική σκέψη: ένας ενιαίος πολιτιστικός όρος ή ένας ουδέτερος γεωγραφικός προσδιορισμός;	239
Οι αναφερόμενοι στα Βαλκάνια νεοελληνικοί λογοτεχνικοί τόποι και τα αντίστοιχα λογοτεχνικά μοτίβα	243
Τα εθνικά πορτρέτα των βαλκανικών λαών στη νεοελληνική λογοτεχνία	255
IV Εθνικός Λόγος & Μακεδονία: το κληροδότημα της ελληνικής αρχαιότητας στο σύγχρονο νεοελληνικό κράτος και οι "σφετεριστές της ιστορίας"	269
Εθνοκεντρικές, ιστοριογραφικές προσεγγίσεις του Μακεδονικού Ζητήματος (1880-1970)	271
Η σύγχρονη φάση του Μακεδονικού Ζητήματος στη νεοελληνική σκέψη: ο κυρίαρχος εθνικός λόγος και μια ανανεωτική τάση (1980-2018)	297
Περιοδικές εκδόσεις στην υπηρεσία του εθνικού λόγου	307

Συμπεράσματα ~ Αντί Επιλόγου	316
Βιβλιογραφία	329
Α) Λογοτεχνικά Κείμενα Υπό Εξέταση (Μυθιστορήματα, Διηγήματα, Ποιήματα, Ταξιδιωτική Λογοτεχνία, Ντοκουμέντα, Μαρτυρίες)	329
Β) Λογοτεχνικά Κείμενα υπό Εξέταση Σχετικά με την Περιοχή της Μακεδονίας (Μυθιστορήματα, Διηγήματα, Ποιήματα, Ταξιδιωτική Λογοτεχνία, Απομνημονεύματα, Ενθυμήσεις, Ντοκουμέντα, Μαρτυρίες)	330
Γ) Ελληνόγλωσσες Μελέτες και Άρθρα, Νεοελληνικά Κείμενα Δοκιμακού-Ιστοριογραφικού Χαρακτήρα	332
Δ) Μελέτες Μεταφρασμένες στα Ελληνικά	343
Ε) Ξενόγλωσσες Μελέτες και Άρθρα	345